

☒ รำกลองยาว

☐ ลงแขก (มีน้อย)

☒ ตั้งคมแบบเครือญาติ

3. การท่องเที่ยวของชุมชนที่ผ่านมา

อดีต

☒ เส้นทางไม่สะดวก

☒ การท่องเที่ยวยังไม่ค่อยพัฒนา

ล้อม

☒ ประชาชนไม่ทราบสถานที่เที่ยว

ปัจจุบัน

☐ เส้นทางสะดวก (เป็นบางที่)

☐ เริ่มมีการจัดค่ายอบรมศึกษาเกี่ยวกับอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

4. บทบาทของชุมชนที่มีต่อการท่องเที่ยวที่ผ่านมา

อดีต

☒ ชุมชนไม่ให้ความสนใจ

☒ ชุมชนก็จะใช้ประโยชน์จากผืนป่า

ปัจจุบัน

☐ ให้ความสำคัญต่อป่าไม้มากขึ้น

☐ ชุมชนให้การสนับสนุนการท่องเที่ยว

☐ ชุมชนช่วยกันอนุรักษ์ป่าไม้และสัตว์ป่า

☐ มีการปลูกป่าไม้เพิ่มเติมในวันสำคัญ

5. ปัญหาของชุมชนที่ผ่านมา

อดีต

☒ ทำนาฤดูเดียว

☒ ไม่มีอาชีพเสริม

☒ ความยากจน

ปัจจุบัน

☐ ปิดป่าแล้วหากินยาก

☐ ไม่มีอาชีพเสริม

☐ น้ำขาดแคลน

☐ เพาะปลูกไม่ได้ผล

☐ คนหนีไปทำงานที่กรุงเทพฯ

☐ กลุ่มแม่บ้านไม่มีตลาดส่งออกสินค้า

6. การมีส่วนร่วมของชุมชนกับเจ้าหน้าที่รัฐต่อการท่องเที่ยวที่ผ่านมา

อดีต

☒ มีน้อย

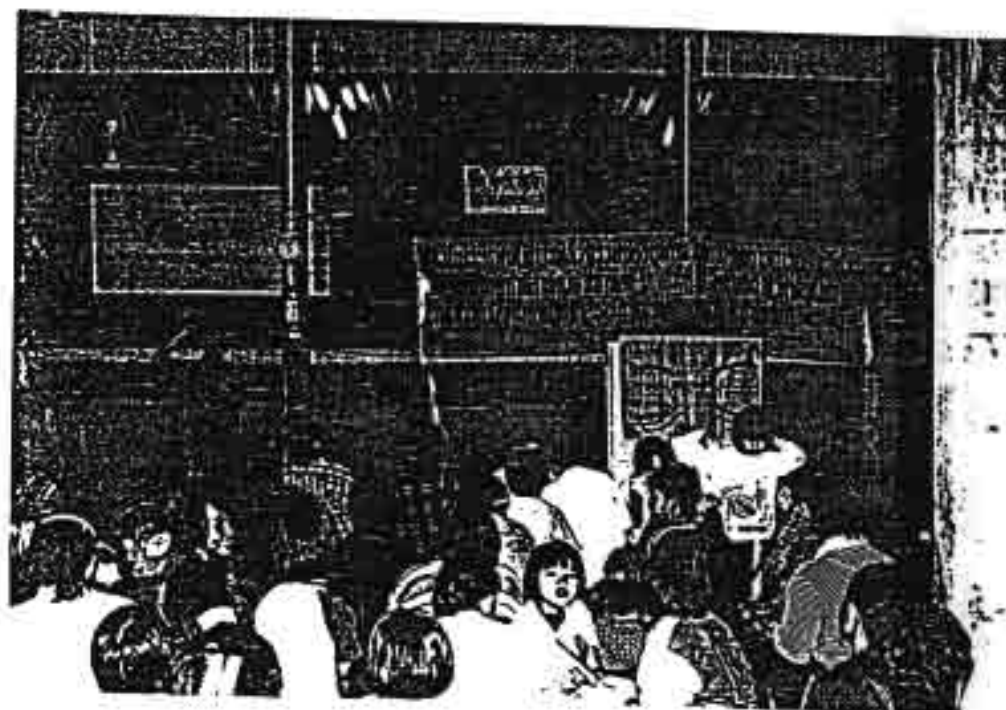
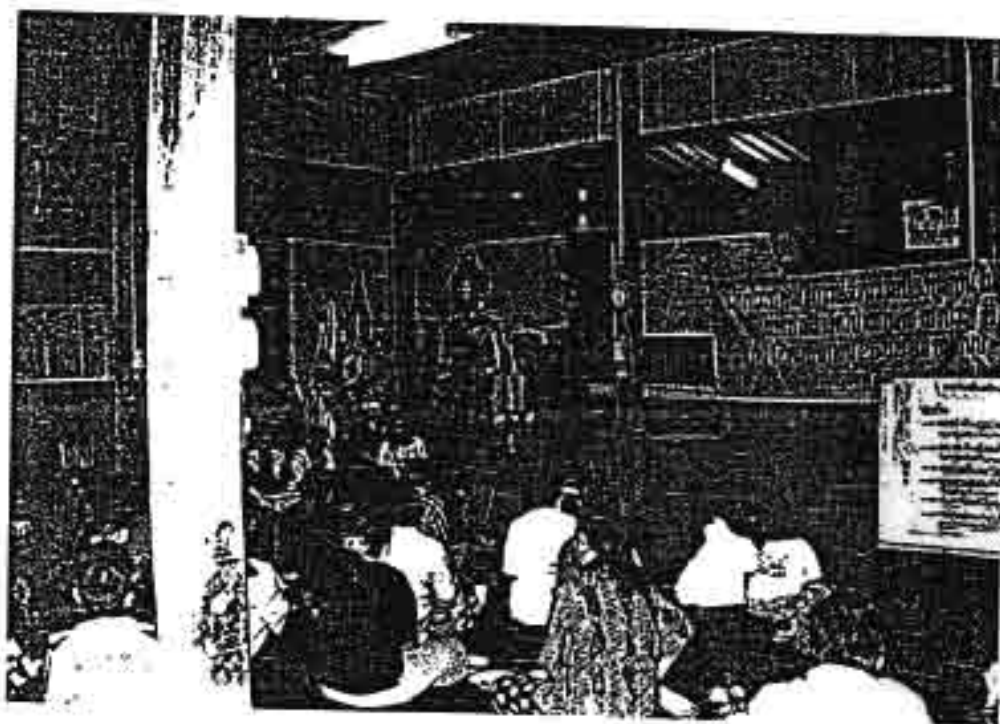
ปัจจุบัน

☐ เริ่มเข้าไปมีส่วนร่วม โดยกลุ่มเยาวชนเข้าค่าย

4. ของดีบ้านเรา

ใช้วิถีระดมสมองช่วยกันแสดงความคิดเห็นร่วมกันของชาวบ้าน ได้รายละเอียดดังนี้

- ไม้กลายเป็นหิน
- ปูสองแถว
- ดอกกระเจียว
- น้ำตก
- ถานหินร้อน
- กถ้วยไม้
- สมุนไพร เช่น ฟ้าทะลายโจร, หนอนค้ายาก, ห้วยข้าวเย็น ฯลฯ
- สัตว์ป่า
- ผักหวานและพริก

เวที "การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ"

วันเสาร์ที่ 22 ธันวาคม 2545

ณ ศาลาวัด หมู่บ้านป่าคาย อำเภอวัดโบสถ์ จังหวัดพิษณุโลก

รายชื่อผู้เข้าร่วมเวที "การติดตามองค์การเพื่อสิทธิมนุษยชนไทย-เขาพระดู่" อดีตโปตีย์ อ.พิษณุโลก

วันเสาร์ที่ 22 ธันวาคม 2544

ณ ศาลาการเปรียญ วัดป่าคายวัดพุทธนิราราม หมู่บ้านป่าคาย ต.บ้านยาง อ.วัดโปตีย์ อ.พิษณุโลก

ลำดับ	ชื่อ-นามสกุล	ที่อยู่	ลายเซ็น
1	นางนันทิยา ใจดี	118 ม. 2	นางนันทิยา ใจดี
2	นางสาว อรุณพร ใจดี	118 ม. 2	นางสาว อรุณพร ใจดี
3	นางสาว นงนิจ ใจดี	55/1 ม. 2	นางสาว นงนิจ ใจดี
4	นางสาว อรุณพร ใจดี	11/1 ม. 2	นางสาว อรุณพร ใจดี
5	นางสาว นงนิจ ใจดี	144 ม. 2	นางสาว นงนิจ ใจดี
6	นางสาว นงนิจ ใจดี	80/1 ม. 2	นางสาว นงนิจ ใจดี
7	นางสาว นงนิจ ใจดี	18/3 ม. 2	นางสาว นงนิจ ใจดี
8	นางสาว นงนิจ ใจดี	121 ม. 2	นางสาว นงนิจ ใจดี
9	นางสาว นงนิจ ใจดี		นางสาว นงนิจ ใจดี
10	นางสาว นงนิจ ใจดี	147 ม. 2	นางสาว นงนิจ ใจดี
11	นางสาว นงนิจ ใจดี	53 ม. 2	นางสาว นงนิจ ใจดี
12	นางสาว นงนิจ ใจดี	44 ม. 2	นางสาว นงนิจ ใจดี
13	นางสาว นงนิจ ใจดี	113 ม. 2	นางสาว นงนิจ ใจดี
14	นางสาว นงนิจ ใจดี	146 ม. 2	นางสาว นงนิจ ใจดี
15	นางสาว นงนิจ ใจดี	113 ม. 2	นางสาว นงนิจ ใจดี
16	นางสาว นงนิจ ใจดี	113 ม. 2	นางสาว นงนิจ ใจดี
17	นางสาว นงนิจ ใจดี	158 ม. 2	นางสาว นงนิจ ใจดี

ลำดับ	ชื่อ-นามสกุล	ห้อง	ที่	ลายเซ็น
19	เขมวดี งามขันธ์	84/1	2.2	เขมวดี
20	เขมวดี งามขันธ์	174	2.2	200
21	เขมวดี งามขันธ์			-
22	เขมวดี งามขันธ์	6/1	2.2	เขมวดี งามขันธ์
23	เขมวดี งามขันธ์	32/1	2.2	เขมวดี
24	เขมวดี งามขันธ์	197	2.2	เขมวดี งามขันธ์
25	เขมวดี งามขันธ์	4	2.2	เขมวดี งามขันธ์
26	เขมวดี งามขันธ์	64	2.2	-
27	เขมวดี งามขันธ์	117	2.2	เขมวดี
28	เขมวดี งามขันธ์	4	2.2	เขมวดี
29	เขมวดี งามขันธ์	143	2.2	-
30	เขมวดี งามขันธ์	199/1	2.2	เขมวดี
31	เขมวดี งามขันธ์	164	2.2	เขมวดี
32	เขมวดี งามขันธ์	44	2.2	เขมวดี
33	เขมวดี งามขันธ์	71	2.2	-
34	เขมวดี งามขันธ์	80	2.2	เขมวดี
35	เขมวดี งามขันธ์	65	2.2	เขมวดี
36	เขมวดี งามขันธ์	106	2.2	เขมวดี
37	เขมวดี งามขันธ์	51	2.2	เขมวดี
38	เขมวดี งามขันธ์	169	2.2	-
39	เขมวดี งามขันธ์	193	2.2	เขมวดี

ลำดับ	ชื่อ-นามสกุล	ที่อยู่	ลายเซ็น
42	นาย วิชาญ วัฒนวิมล	2 ร. 2	วิชาญ
43	นาย วิชาญ วัฒนวิมล	1 ร. 2	วิชาญ
44	นาย วิชาญ วัฒนวิมล	43/1 ร. 2	วิชาญ
45	นาย วิชาญ วัฒนวิมล	44/1 ร. 2	วิชาญ
46	นาย วิชาญ วัฒนวิมล	15 ร. 2	วิชาญ
47	นาย วิชาญ วัฒนวิมล	18 ร. 2	วิชาญ
48	นาย วิชาญ วัฒนวิมล	136 ร. 2	วิชาญ
49	นาย วิชาญ วัฒนวิมล	153 ร. 2	วิชาญ
50	นาย วิชาญ วัฒนวิมล	112 ร. 2	วิชาญ
51	นาย วิชาญ วัฒนวิมล	112 ร. 2	วิชาญ
52	นาย วิชาญ วัฒนวิมล	99 ร. 2	วิชาญ
53	นาย วิชาญ วัฒนวิมล	17 ร. 2	วิชาญ
54	นาย วิชาญ วัฒนวิมล	114 ร. 2	วิชาญ
55	นาย วิชาญ วัฒนวิมล	54 ร. 2	วิชาญ
56	นาย วิชาญ วัฒนวิมล	92 ร. 2	วิชาญ
57	นาย วิชาญ วัฒนวิมล	88 ร. 2	วิชาญ
58	นาย วิชาญ วัฒนวิมล	105 ร. 2	วิชาญ
59	นาย วิชาญ วัฒนวิมล	115 ร. 2	วิชาญ
60	นาย วิชาญ วัฒนวิมล	210 ร. 2	วิชาญ
61	นาย วิชาญ วัฒนวิมล	210 ร. 2	วิชาญ

ลำดับ	ชื่อ-นามสกุล	ที่อยู่	ลายเซ็น
65	อ.ว่า อ.ว่า อ.ว่า	1	-
66	สมาน	20/1	-
67	สมาน	20/1	-
68	สมาน	20/1	-
69	สมาน	20/1	-
70	สมาน	20/1	-
71	สมาน	20/1	-
72	สมาน	20/1	-
73	สมาน	20/1	-
74	สมาน	20/1	-
75	สมาน	20/1	-
76	สมาน	20/1	-
77	สมาน	20/1	-
78	สมาน	20/1	-
79	สมาน	20/1	-
80	สมาน	20/1	-
81	สมาน	20/1	-
82	สมาน	20/1	-
83	สมาน	20/1	-
84	สมาน	20/1	-
85	สมาน	20/1	-

กำหนดการ

เวที “การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ”

วันเสาร์ที่ 2๔ ธันวาคม 2544

17.30-18.30 น.

ลงทะเบียน

18.30-20.30 น.

การมีส่วนร่วมของชุมชน/ภาครัฐในการจัดการท่องเที่ยว
เชิงนิเวศเขตห้ามล่าสัตว์ป่าเขาน้อย-เขาประดู่ ตำบลบ้านยาง
อำเภอวัดโบสถ์ จังหวัดพิษณุโลก

เป็นเวทีวิจัยเรื่อง "การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเขาน้อย-เขาประดู่"
ซึ่งมีผู้เข้าร่วมเวทีในครั้งนี้ประมาณ 87 คน รายละเอียดดังนี้

1. ข้อดีและข้อเสียของการท่องเที่ยว

ข้อดี

- ⊕ มีรายได้เพิ่มจากเดิม
- ⊕ เป็นที่รู้จักของคนภายนอก
- ⊕ คนในชุมชนมีงานทำ ไม่ต้องย้ายไปทำงานที่อื่น
- ⊕ เป็นที่รู้จักของคนภายนอก

ข้อเสีย

- ⊕ ขยะเพิ่มมากขึ้น
- ⊕ ต้องดูแลหลังจากที่มีการท่องเที่ยวเข้ามา

2. แหล่งท่องเที่ยวในฝัน

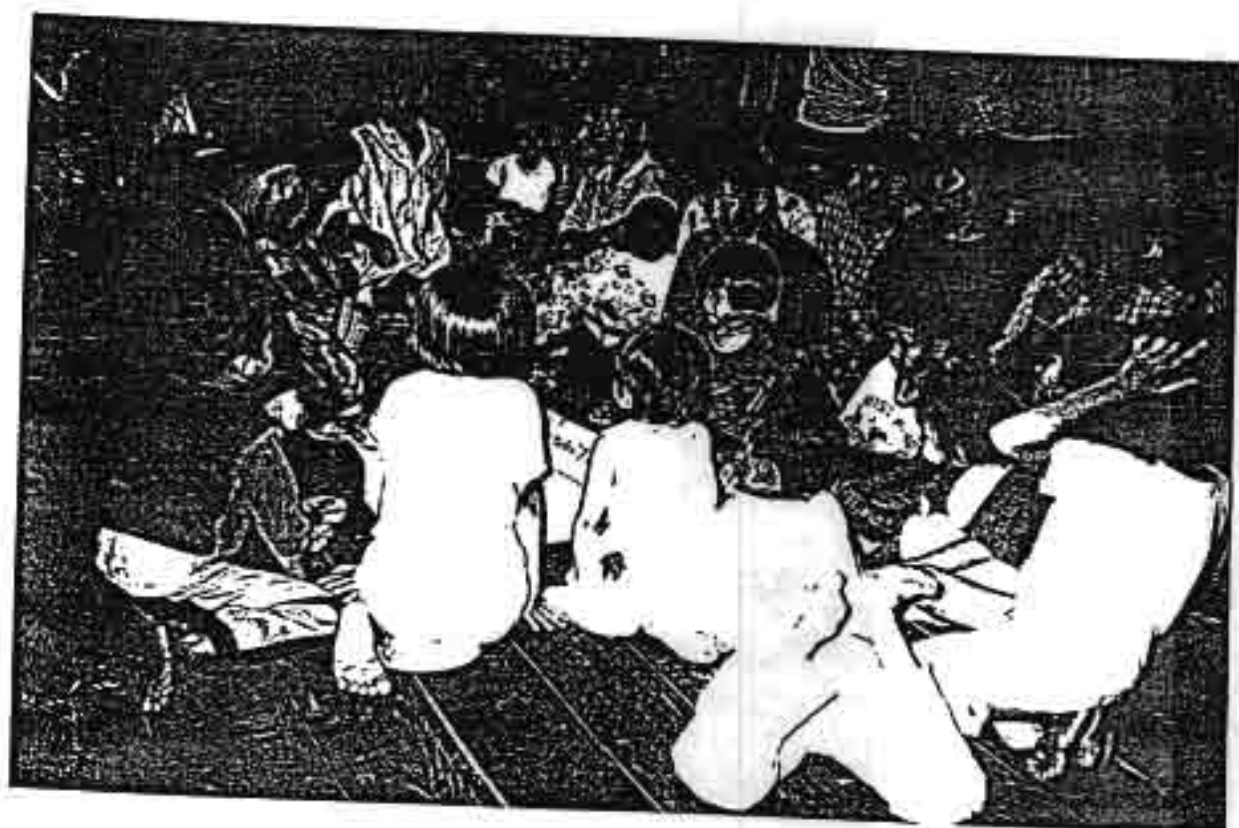
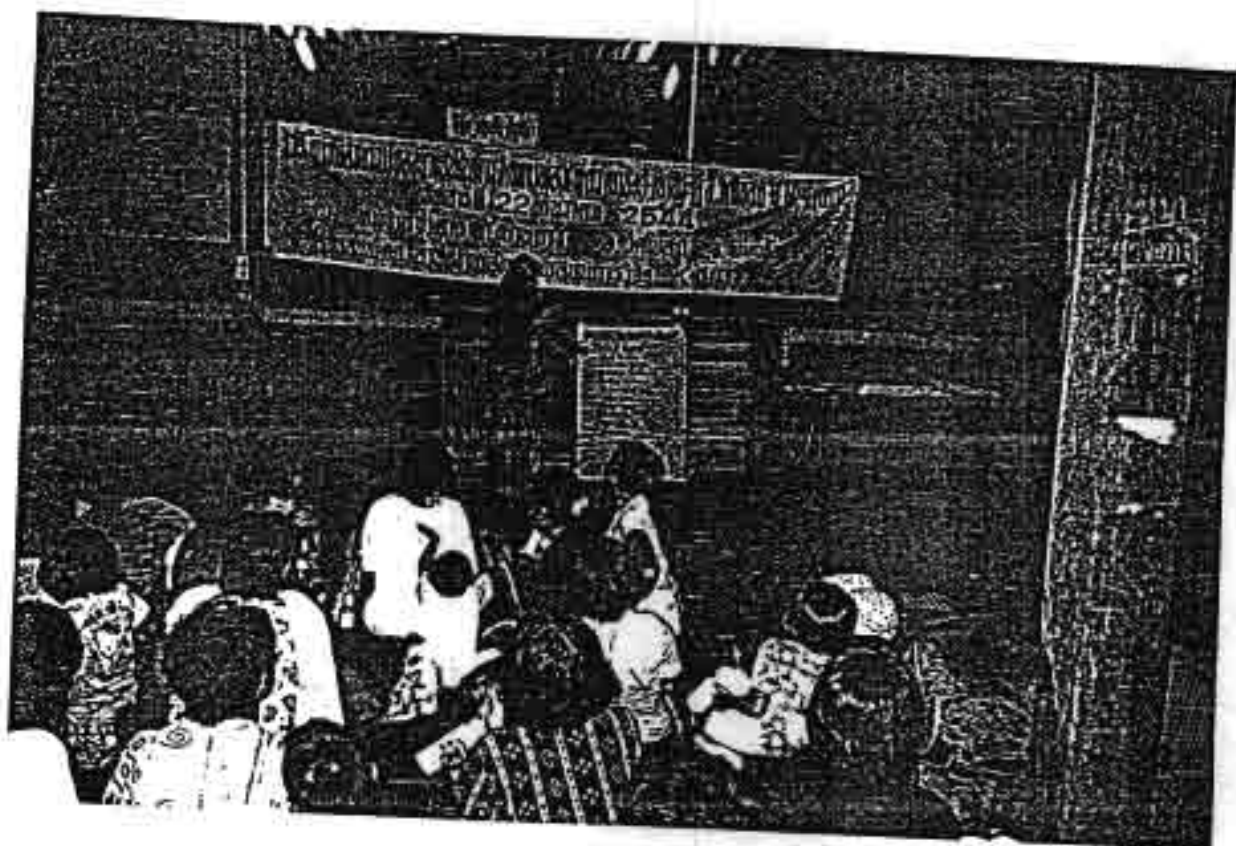
- ⊕ มีร้านอาหารของที่ระลึก
- ⊕ มีเอกลักษณ์เฉพาะของเขาน้อย-เขาประดู่
- ⊕ มีงานประจำปีของหมู่บ้าน (งานดอกกระเจียว)
- ⊕ มีผลิตภัณฑ์ของกลุ่มแม่บ้าน/ชุมชน
- ⊕ สถานที่ท่องเที่ยวสะอาด
- ⊕ มีเส้นทางให้นักท่องเที่ยวเช่า
- ⊕ มีหอดูดาว สำหรับชมทัศนียภาพ
- ⊕ ให้นักท่องเที่ยวเข้ามาพักแบบ Home Stay
- ⊕ มีจักรยานพาท่องเที่ยว

คำขวัญส่งเสริมการท่องเที่ยว "เที่ยวเขาประดู่ ดูทุ่งดอกไม้นานาพันธุ์ ดูนกเงือกไทย
เที่ยวไทย"

3. เกณฑ์มาตรฐานของชุมชนในการท่องเที่ยว

- ⊕ ออกกฎหมายเก็บของป่า/กล้วยไม้ (เที่ยวเป็นจับ ปรับเป็นหมื่น)
- ⊕ รวมตัวกันให้ชุมชนเข้มแข็ง
- ⊕ คัดหาผลิตภัณฑ์เด่น โดยใช้วัตถุดิบภายในหมู่บ้านมาแปรรูป
- ⊕ ทดลองขายให้หมู่บ้านใกล้เคียง

- ⊕ รักษาหมู่บ้านให้สะอาด
- ⊕ ประชาสัมพันธ์แก่นักท่องเที่ยว
- ⊕ รณรงค์ทำความสะอาด ตั้งแต่เช้าเป็นจุด ๆ
- ⊕ ตั้งกรรมการดูแลในแหล่งท่องเที่ยวในทุก ๆ เรื่อง
- ⊕ หารายได้ (จากขายผลิตภัณฑ์) มาพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและจ่ายค่าจ้างให้คนดูแลสถานที่
- ⊕ กำหนดราคาค่าบ้านพักของหมู่บ้านให้แน่นอนและเหมาะสม
- ⊕ มีป้ายประชาสัมพันธ์สถานที่ท่องเที่ยวทางเข้าหมู่บ้าน
- ⊕ ฟื้นฟูวัฒนธรรมของท้องถิ่น เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยว
- ⊕ จัดอบรมและการต้อนรับนักท่องเที่ยวให้เหมาะสม
- ⊕ ระดมหุ้นเป็นแหล่งเงินทุนของชาวบ้าน
- ⊕ เจรจากับเจ้าหน้าที่ป่าไม้ เพื่อเชื่อมเส้นทางท่องเที่ยวจากเขาน้อย-เขาประดู่ถึงแก่งเจ็ดแคว โดย
ใช้จักรยาน
- ⊕ ออกกฎหมายใช้เครื่องขยายเสียงรบกวนสัตว์ป่า
- ⊕ มีไกด์นำเที่ยว โดยเป็นกลุ่มเยาวชนหรือคนในหมู่บ้าน

ข้อมูลทั่วไปของ

หมู่บ้านป่าคายน ตำบลบ้านยาง อำเภอวัดโบสถ์ จังหวัดพิษณุโลก

ข้อมูลทั่วไปของหมู่บ้านป่าคาย ตำบลบ้านยาง อำเภอวัดโบสถ์ จังหวัดพิษณุโลก

1. สภาพพื้นที่

1.1 หมู่บ้านป่าคาย ตั้งอยู่ที่ บ้านป่าคาย หมู่ 2 ตำบลบ้านยาง อำเภอวัดโบสถ์ จังหวัดพิษณุโลก ดังนี้

- ⊗ ทิศเหนือ ติดกับ หมู่บ้านท่าแก่ง
- ⊗ ทิศใต้ ติดกับ หมู่บ้านจ่านกเหนือ
- ⊗ ทิศตะวันตก ติดกับ หมู่บ้านน้ำคอบ
- ⊗ ทิศตะวันออก ติดกับ หมู่บ้านเนินตาเกิดและเขาน้อย-เขาประดู่

1.2 สภาพพื้นที่ เป็นที่ราบดินลูกรังจึงไม่เหมาะกับการเพาะปลูกทำให้พืชเจริญเติบโตช้า ส่วนนอกหมู่บ้าน เช่น

ตามป่าเขา จะเป็นพื้นที่ราบที่เหมาะสมต่อการเพาะปลูก

1.3 สภาพอากาศ เป็นอากาศแบบร้อนชื้น มีป่าไม้จำพวกไม้เบญจพรรณจึงทำให้อากาศร้อน

2. สภาพทางสังคมและวัฒนธรรม

2.1 จำนวนประชากร มีทั้งหมด 788 คน ประกอบด้วย

- จำแนกตามเพศ

- ⇒ ชาย จำนวน 379 คน
- ⇒ หญิง จำนวน 409 คน

- จำแนกตามวัย

- ⇒ วัยเด็ก จำนวน 16 คน
- ⇒ วัยเรียน จำนวน 145 คน
- ⇒ วัยทำงาน จำนวน 462 คน
- ⇒ วัยชรา จำนวน 162 คน

2.2 การสร้างบ้านเรือน

อดีต สร้างแบบดั้งเดิมเป็นไม้ทรงไทยแบบจั่วแหลม จะสร้างบ้านขนาดใหญ่เพราะอยู่รวมกันหลายครอบครัว

ปัจจุบัน สร้างเลียนแบบตะวันตก เป็น 2 ชั้นเน้นความสวยงามเป็นสำคัญ จะสร้างบ้านขนาดเล็กอยู่กันเพียงครอบครัวเดียว

2.3 เส้นทางคมนาคม

- ตัวเมือง-หมู่บ้านป่าคาย เป็นถนนคอนกรีต
- หมู่บ้านป่าคาย-เขตห้ามล่า เป็นถนนดินลูกรัง

2.4 การศึกษา ส่วนใหญ่จบชั้น ป.4, ม.3 และกศน. ตามลำดับ

2.5 สถานพยาบาล ได้แก่ สถานีอนามัยท่าสะเคะห์ บ้านนาขาม ตำบลบ้านยาง อำเภอวัดโบสถ์ จังหวัดพิษณุโลก

2.6 วัฒนธรรมและประเพณี

2.6.1 ยังรักษาและคงอยู่ ได้แก่

- ประเพณีสงกรานต์ คือ สรงน้ำพระ, อาบน้ำผู้ใหญ่ และใส่บาตร
- ประเพณีพื้นบ้าน คือ ทำบุญกลางบ้าน ในวันขึ้น 6 ค่ำ เดือน 6 ของทุกปี

2.6.2 ขาดการสืบทอด ได้แก่

- ประเพณีแห่นางแมว คือ ประเพณีขอฝน
- ประเพณีรำพวงมาลัย
- เล่นลูกช่วง เป็นการโยนแล้วรับค่อกันเป็นช่วง ๆ โดยยืนเป็นวงกลม

2.7 ศาสนา นับถือศาสนาพุทธ เชื่อว่า "ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว"

2.8 ผู้นำ

2.8.1 ผู้นำชุมชน ได้แก่ ผู้ใหญ่บ้าน

2.8.2 ผู้นำตามธรรมชาติ เป็นผู้ที่ชาวบ้านยกย่องและนับถือ ได้แก่

- นายประสัท ถิ่นซื่อตรง
- นายซิม โตน้อย
- นางเข็มทอง บุญคง

2.9 ความสัมพันธ์

2.9.1 ภายในหมู่บ้าน เป็นเหมือนครอบครัวเดียวกันแบบเครือญาติ

2.9.2 ระหว่างชุมชนและเจ้าหน้าที่รัฐ เป็นแบบกันเองมากขึ้นกว่าเดิม

2.10 กิจกรรมที่ทำร่วมกัน ได้แก่ วันแม่ วันพ่อ ร่วมมือกันทำความสะอาดข้างถนน ปลูกต้นไม้ และแข่งกีฬา ซึ่งสร้างความสามัคคีและห่างไกลยาเสพติด

2.11 กฎระเบียบ คือ ห้ามล่าสัตว์, ห้ามตัดไม้ทำลายป่า

2.12 วิถีจัดการหรือบทลงโทษ คือ ถูกปรับหรือจับส่งตำรวจ

3. ทรัพยากรธรรมชาติ การจัดการ และระบบภูมิทัศน์

3.1 พื้นดิน เป็นดินเหนียวปนลูกรัง สามารถปลูกไม้ยืนต้นจำพวกต้นสัก ต้นยูคาลิปตัส ฯลฯ และเหมาะกับการทำการเกษตร เช่น ทำไร่ ทำนา อีกทั้งปลูกพืชพวกข้าวโพด พริก และผลไม้ ปัจจุบัน ดินเสื่อมสภาพลง เนื่องจากใช้ยาปราบศัตรูพืช เช่น ยาฆ่าหญ้า, ยาฆ่าแมลงเป็นจำนวนมากทำให้ดินจับตัวแข็งทำให้พืชไม่เจริญเติบโตและผลผลิตตกต่ำ

3.2 พื้นน้ำ มีแม่น้ำแควน้อยไหลผ่านจะไหลจากบ้านนาขามผ่านบ้านท่าแก้ง และมีคลองเจดีย์ไหลผ่านบริเวณเขาน้อย-เขาประดู่

3.3 การถือครองที่ดิน เป็นโฉนดที่ดิน และ นส.3

3.4 ลักษณะป่าไม้ เป็นป่าเบญจพรรณ ได้แก่ ป่าไม้คาบ

3.5 การจัดการป่าไม้ คือ มีการอนุรักษ์ป่า โดยเจ้าหน้าที่ป่าไม้มาให้ความรู้และอบรมเยาวชนให้ทราบถึงประโยชน์และโทษของการทำลายป่า ปัจจุบันมีการออกค่ายสำรวจธรรมชาติ เพื่อปลูกฝังให้เยาวชนรักป่าและไม่ทำลายป่าไม้

4. สภาพเศรษฐกิจ

4.1 อาชีพหลัก คือ อาชีพเกษตรกรรม

- ทำนา ได้แก่ นาปี, นาปรัง
- ทำไร่ ได้แก่ พริก, ข้าวโพด
- เลี้ยงสัตว์ ได้แก่ วัว, ควาย, ไก่ และปลา

4.2 อาชีพเสริม ได้แก่

- รวมกลุ่มแม่บ้านตั้งเป็นกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนชาวของ เช่น ไม้กวาด, ตะกร้าก้านมะพร้าว, สานหมวกด้วยไม้ดอก
- รับจ้างต่าง ๆ

5. สภาพปัญหาของชุมชน/สังคม

5.1 ความยากจน เพราะส่วนใหญ่ไม่มีที่ทำกินพอเพียง เข้าพื้นที่ทำมาหากิน และกู้ยืมเงินเพื่อลงทุนทำให้เป็นหนี้

5.2 ความขัดแย้งในหมู่บ้านมีไม่มากนักและปัญหาดัดต่อสื่อสารไม่สะดวก

5.3 สิ่งแวดล้อม ได้แก่ ดัดไม้ทำลายป่าและการเผาถ่าน, น้ำท่วม, ดักลอบเก็บของป่า เช่น ดอกกระเจียวไปกินหรือขาย

6. การมีส่วนร่วมระหว่างชุมชนและเจ้าหน้าที่รัฐ

อดีตไม่ค่อยมีส่วนร่วมกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้มากนัก เนื่องจากเขตห้ามล่าสัตว์ป่าฯ มีกฎควบคุมอย่างเข้มงวด

7. การท่องเที่ยวในชุมชน

ชุมชนยังไม่ค่อยให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยว แต่มีเยาวชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำอบรมและศึกษาเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ของดีบ้านเรา

⇒ ไม้กลายเป็นหิน	⇒ ปูสองแถว	⇒ หน่อไม้คายดา
⇒ น้ำตก	⇒ ดอกกระเจียว	⇒ กกล้วยไม้ เช่น รองเท้านารี, ม้าวิ่ง
⇒ เห็ด	⇒ บ่อทิพย์	⇒ ได้แก่ ประปาธรรมชาติ

ข้อมูลของ

เขตห้ามล่าสัตว์ป่าเขาน้อย-เขาประดู่ อำเภอวัดโบสถ์ จังหวัดพิษณุโลก

ข้อมูลเขตห้ามล่าสัตว์ป่าเขาน้อย-เขาประดู่ จังหวัดพินูลอก

1. ประวัติความเป็นมา

จากการที่รัฐบาลมีนโยบายปิดป่าเพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ทั่วประเทศในปี พ.ศ.2532 ทางจังหวัดพินูลอก ได้มีหนังสือแจ้งถึงกรมป่าไม้ว่า พื้นที่ป่าบริเวณเขาน้อย-เขาประดู่ จังหวัดพินูลอกยังมีสภาพป่าและสัตว์ป่าหลงเหลืออยู่สมควรที่จะกำหนดเป็นเขตห้ามล่าสัตว์ป่าหรือเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เมื่อกรมป่าไม้ได้มาทำการสำรวจ พบว่าพื้นที่ดังกล่าวมีความเหมาะสมจริง ทางกรมป่าไม้จึงได้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะกรรมการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าแห่งชาติ เมื่อปี พ.ศ.2538 คณะกรรมการได้ลงมติเห็นชอบให้ประกาศเป็นเขตห้ามล่าสัตว์ป่าได้ โดยนายปองพล อดิเรกสาร รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ดำรงตำแหน่งในขณะนั้น) ได้ลงนามประกาศกระทรวงเกษตรฯ กำหนดพื้นที่ป่าเขาน้อย-เขาประดู่เป็นเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ในปี พ.ศ.2541 นับเป็นเขตห้ามล่าสัตว์ป่าลำดับที่ 50 ของประเทศไทย

2. ที่ตั้งและอาณาเขต

พื้นที่เขตห้ามล่าสัตว์ป่าเขาน้อย-เขาประดู่ เป็นผืนป่ารอยต่อของ 3 อำเภอ คือ อำเภอเมือง อำเภอวัดโบสถ์ และอำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดพินูลอก มีเนื้อที่ประมาณ 80,900 ไร่ (129,440 ตร.กม.) มีอาณาเขตดังนี้

ทิศเหนือ	จดตำบลหินลาดและตำบลคันไ้ อำเภอวัดโบสถ์
ทิศใต้	จดตำบลวังนกแอ่นและตำบลชัยนาม อำเภอลำทะเมนชัย
ทิศตะวันออก	จดตำบลบ้านยาง อำเภอวัดโบสถ์, ตำบลบ้านกลางและตำบลวังนกแอ่น อำเภอลำทะเมนชัย
ทิศตะวันตก	จดตำบลคอนทอง อำเภอเมือง, ตำบลบ้านยางและตำบลหินลาด อำเภอวัดโบสถ์

3. ลักษณะภูมิประเทศ

สภาพภูมิประเทศทั่วไปเป็นแนวเทือกเขาสูงปานกลาง ประกอบด้วยเทือกเขาน้อย ซึ่งมีลักษณะแคบและยาววางทอดตัวในแนวเหนือใต้และตอนกลางของเขาน้อยมีเขาประดู่ ซึ่งเป็นเทือกเขาสูงเล็ก ๆ วางทอดตัวขนานกันไป ทำให้เกิดที่ราบระหว่างหุบเขา ความสูงโดยเฉลี่ยจากระดับน้ำทะเลปานกลางระหว่าง 100-500 เมตร โดยมียอดเขาน้อยเป็นยอดเขาที่สูงที่สุด สูงประมาณ 591 เมตร ทางด้านตะวันตกของเขาน้อยและเขาประดู่จะมีความลาดชันสูงกว่าทางทิศตะวันออก จากลักษณะภูมิประเทศดังกล่าวจะก่อให้เกิดแหล่งต้นน้ำลำธารสายสั้น ๆ หลายสาย ซึ่งแต่ละสายจะไหลลงสู่แม่น้ำแควน้อยและแม่น้ำวังทองแล้วแม่น้ำทั้งสองสายจะไหลลงสู่แม่น้ำน่านในที่สุด

4. ลักษณะธรณีวิทยา

ลักษณะทางธรณีของเขตห้ามล่าสัตว์ป่าเขาน้อย-เขาประดู่ ประกอบด้วยหินชั้นและหินแปรของหินชุดโคราช หน่วยหินภูกระดึง หน่วยหินพระวิหาร หน่วยหินเสาขัว และมีลักษณะที่เป็นตะกอนน้ำบางส่วน

5. ลักษณะดิน

มีลักษณะของเนื้อดินลึกและดินตื้นแตกต่างกันไปตามความลาดชันและชนิดของหินต้นกำเนิด โดยทั่วไปเป็นกลุ่มดินที่มีเนื้อดินบนส่วนใหญ่เป็นดินร่วนปนทราย ส่วนดินล่างเป็นดินปนเศษหินหรือปนก้อนกรวด ลักษณะดังกล่าวทำให้ดินเหล่านี้มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติค่อนข้างต่ำ

6. ลักษณะภูมิอากาศ

สภาพภูมิอากาศจัดอยู่ในประเภทฝนชุกสลับกับแห้งแล้ง แบ่งเป็น 3 ฤดู คือ ฤดูร้อน ฤดูฝน และฤดูหนาว

7. พืชพรรณ

สังคมพืชที่พบแบ่งเป็น 2 ประเภทคือ ป่าผลัดใบและป่าไม่ผลัดใบ ตามลาดจำแนกชนิดของป่า ได้ดังนี้ ป่าดิบแล้ง เป็นป่าไม่ผลัดใบ มีกระจัดกระจายเป็นหย่อม ๆ ตามหุบเขาบริเวณตอนกลางของพื้นที่และพบเป็นแนวแคบ ๆ ตามลำห้วยลำธาร พันธุ์ไม้ในป่าดิบแล้งเป็นการผสมกันระหว่างพันธุ์ไม้ผลัดใบและพันธุ์ไม้ไม่ผลัดใบ พันธุ์ไม้ที่พบ ได้แก่ กระบาก, กระบาก, ยางนา, ลำไยป่า, สมพง, มะค่าโมง, ตะแบกใหญ่, มะม่วงป่า, พะยอม, ส้มกบ, มะนาวผี, ข่อยหนาม, มะไฟ เป็นต้น นอกจากนี้ยังพบกล้วยไม้ชนิดต่าง ๆ เช่น เอื้องมันปู, หวาย, เสือเหลือง ตลอดจนเถาวัลย์และเฟิร์นอีกมากมาย

ป่าเบญจพรรณหรือป่าผสมผลัดใบ เป็นป่าผลัดใบ เนื่องจากต้นไม้เกือบทั้งหมดมีการทิ้งใบในช่วงฤดูแล้ง ป่าชนิดนี้จะมีไม้ไม่ผลัดใบประกอบที่สำคัญและมักมีไฟป่าเกิดขึ้นเสมอ พบว่ามีอยู่สลับกับป่าเต็งรังกระจัดกระจายครอบคลุมพื้นที่ส่วนใหญ่ที่เขตห้ามล่าสัตว์เขาน้อย-เขาประดู่ก็ยังแบ่งป่าเบญจพรรณเป็น 2 กลุ่มย่อย คือป่าเบญจพรรณที่มีไม้สักขึ้นอยู่ มักพบทางด้านทิศเหนือของพื้นที่และป่าเบญจพรรณที่ไม่มีไม้สักขึ้นอยู่ พันธุ์ไม้ที่พบได้แก่ สัก ไม้แดง, ประดู่, จิงจั่น, ตะเคียนหนู, จั้วป่า, กระพี้เขาควาย, ทุน, เพกา, ขัยพดุกม, ชีเหล็ก, ทองหลวงป่า ฯลฯ นอกจากนี้ยังมีไม้ไม่ผลัดใบต่าง ๆ เช่น ไม้ไร่, ไม้บง, ไม้ราง ตลอดจนกล้วยไม้, จิง, ข่า, กระชาย, เห็ด, มัน เป็นต้น

ป่าเต็งรัง เป็นป่าผลัดใบ มีลักษณะเป็นป่าโปร่ง ในช่วงฤดูแล้งจะทิ้งใบหมด พบว่ามีกระจัดกระจายอยู่ทั่วพื้นที่โดยเฉพาะด้านทิศตะวันออกและบริเวณที่ราบตอนกลาง มักเกิดไฟป่าทุกปี พันธุ์ไม้ที่พบได้แก่ เต็ง, รัง, เหียง, พลวง, มะกอกเกล็ดนวล, มะขามป้อม, ยอป่า, มะม่วงหาวแมลงวัน, ตะแบกนา, มะค่าแต้, แสลงใจ และพบพืชไม้ต่างจำพวก ปรงป่า, เป้ง, เปราะป่า, กล้วยไม้ดิน, หญ้าพืด เป็นต้น

ทุ่งหญ้า เป็นไม้ป่าผลัดใบพบเป็นหย่อม ๆ ประกอบด้วยไม้ขนาดเล็กหรือไม้พุ่มผสมกับหญ้าชนิดต่าง ๆ ขึ้นปกคลุมพื้นที่โดยทั่วไป มักเกิดไฟป่าทุกปี พันธุ์ไม้ที่สำคัญได้แก่พุทราป่า, มะเฒ่า, เพกา, ดีง, หนามแท่ง, ถาปเสือ, แฝก เป็นต้น

8. สัตว์ป่า

จากการสำรวจทรัพยากรสัตว์ป่าที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ พบว่ามีทั้งสิ้น 284 ชนิด ประกอบด้วยสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม 23 ชนิด นก 137 ชนิด สัตว์เลื้อยคลาน 24 ชนิด สัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก 17 ชนิด ผีเสื้อ 70 ชนิด แมลงปอ 12 ชนิด และสัตว์ไม่มีกระดูกสันหลัง 1 ชนิด นอกนั้นเป็นสัตว์จำพวกปลาและแมลงอีกมากมาย

สัตว์ป่าที่สำคัญได้แก่ เสือไฟ, เสือปลา, แมวดาว, อีเห็น, หมูป่า, ถึงลม, กระต่ายป่า, เม่น, หมาจิ้งจอก, พังพอน, ลิ่นหรือนิ่ม, กระรอกขาว, กระแต, กระจอน, อ้นเล็ก, ไก่ป่า, นกขุนทอง, นกกระรางหัวขวาน, นกกระทาทู้ง, นกหัวขวานเขียวตะโพกแดง, นกหัวขวานสามนิ้วหลังทอง, นกกะลิงเขียด, นกกระเด็นอกขาว, นกตีทอง, นกตะขาบทุ่ง, นกยูงบาตร, นกแซงแซวหางอนขน, เขี้ยวขาว, นกเขาไฟ, นกปีกลายสีกอพ, นกเขียวคราม, กิ้งก่าหัวแดง, เต่าเหลือง, แย้, ตะกวด, งูเห่า, งูเห่าหม้อ, ตะพาบน้ำ และที่สำคัญคือ ปูสองแคว ซึ่งเป็นปูพันธุ์ใหม่ของโลก

9. จุดเด่นที่น่าสนใจ

9.1 ถ้ำหินโงม เป็นถ้ำหินธรรมชาติที่มีหินรูปทรงต่าง ๆ เล็กใหญ่สลับกัน มีเนื้อที่ประมาณ 50 ไร่ นอกจากนั้นยังพบกล้วยไม้ไปทั่วบริเวณตลอดช่วงปลายฤดูฝน

9.2 เนินไม้หิน เป็นเนินเขาเตี้ย ๆ อยู่บริเวณที่ราบกลางหุบเขา บริเวณจุดสูงสุดจะมีทัศนียภาพอันงดงาม และพบซากดึกดำบรรพ์กลายเป็นหิน ซึ่งมีอายุนับล้าน ๆ ปีอยู่ทั่วบริเวณ

9.3 น้ำตกผาเจ็ดตอน เป็นน้ำตกขนาดเล็กที่สวยงาม มี 7 ชั้น สามารถชมได้เฉพาะหน้าฝน

9.4 เขาคาเรือ เป็นลำห้วยเล็ก ๆ อยู่หน้าสำนักงานเขต เป็นถิ่นที่อยู่ของปูสองแคว

9.5 จุดชมวิว มีหลายจุดด้วยกัน เช่น ยอดเขาน้อย, ต้นเขาประดู่, ทางขึ้นเขาล้อ

9.6 อ่างเก็บน้ำห้วยส้มเค็ม เกิดจากการปิดกั้นลำห้วยส้มเค็มบริเวณบ้านน้ำคำ มีทิวทัศน์เขาน้อย-เขาประดู่อันสวยงาม

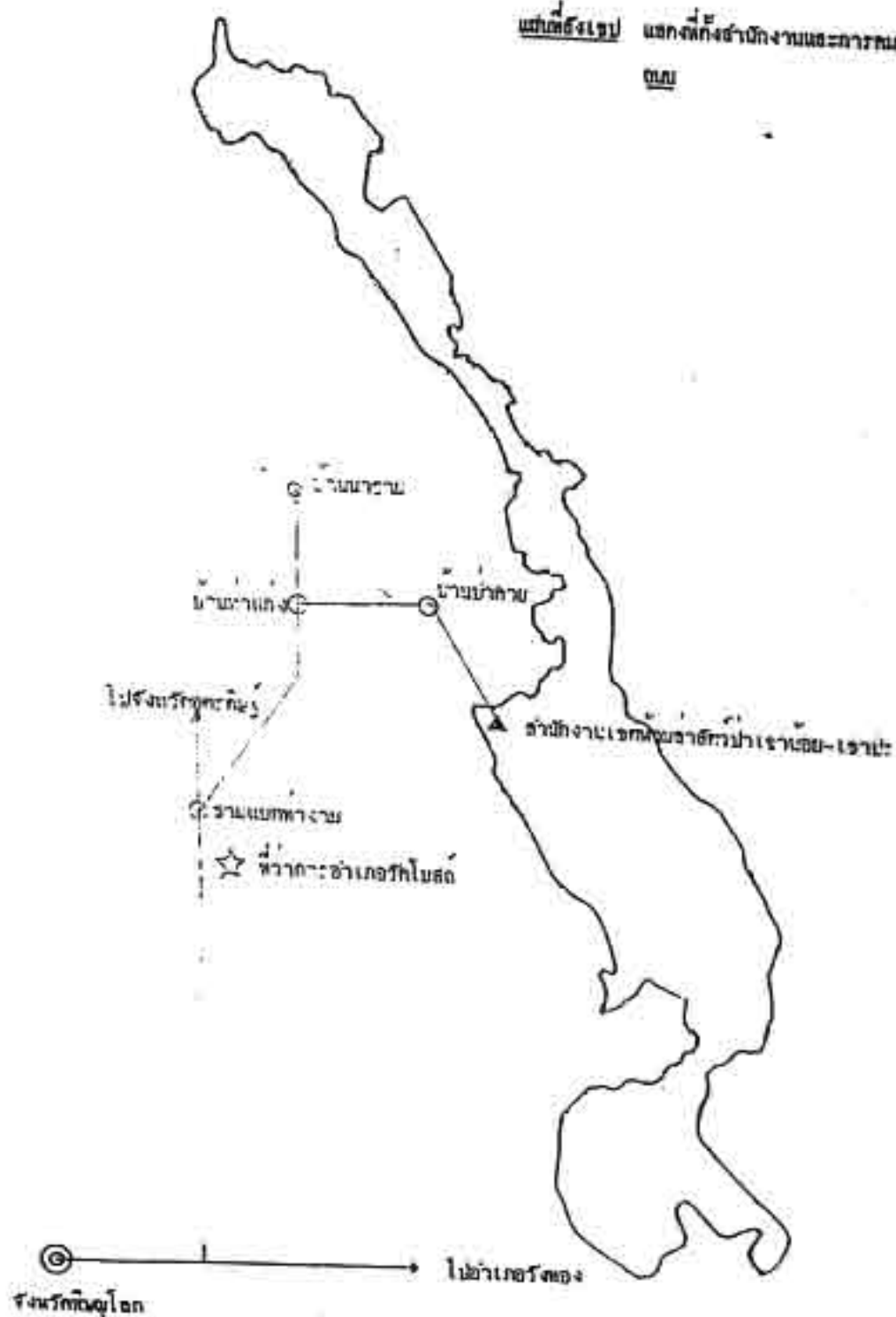
9.7 เส้นทางศึกษาธรรมชาติเขาประดู่ เป็นเส้นทางเดินทางเท้าที่จัดไว้ให้เพื่อการศึกษาเรียนรู้ธรรมชาติและสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ในพื้นที่ หรือเป็นการเดินเพื่อพักผ่อนหย่อนใจ

10. การคมนาคม

สำนักงานเขตห้ามล่าสัตว์ป่าเขาน้อย-เขาประดู่ ตั้งอยู่บริเวณป่าบ้านป่าคาย หมู่ที่ 2 ตำบลบ้านยาง อำเภอวัดโบสถ์ จังหวัดพิษณุโลก การเดินทางไปสำนักเขตฯ เริ่มจากตัวเมืองพิษณุโลกโดยใช้เส้นทางหลวงหมายเลข 12 ไปทางอำเภอวังทองถึงสี่แยกอินโดจีน จากนั้นเลี้ยวซ้ายไปตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 11 พิษณุโลก-อุตรดิตถ์ ผ่านที่ว่าการอำเภอวัดโบสถ์ถึงหลักกิโลเมตรที่ 21 ถัดไปได้สะพานข้ามแม่น้ำแควน้อยแล้วเลี้ยวซ้ายตามเส้นทาง 1220 ไปบ้านนาข้ามถึงบ้านท่าแก่ง เลี้ยวขวาไปบ้านป่าคายและเดินทางต่อจากบ้านป่าคายตามถนนอัครดลอุรัง ประมาณ 4 กิโลเมตรครึ่ง ถึงสำนักงานเขตห้ามล่าสัตว์ป่าเขาน้อย-เขาประดู่ รวมระยะทางจากจังหวัดพิษณุโลกถึงสำนักงานเขตฯ ประมาณ 45 กิโลเมตร

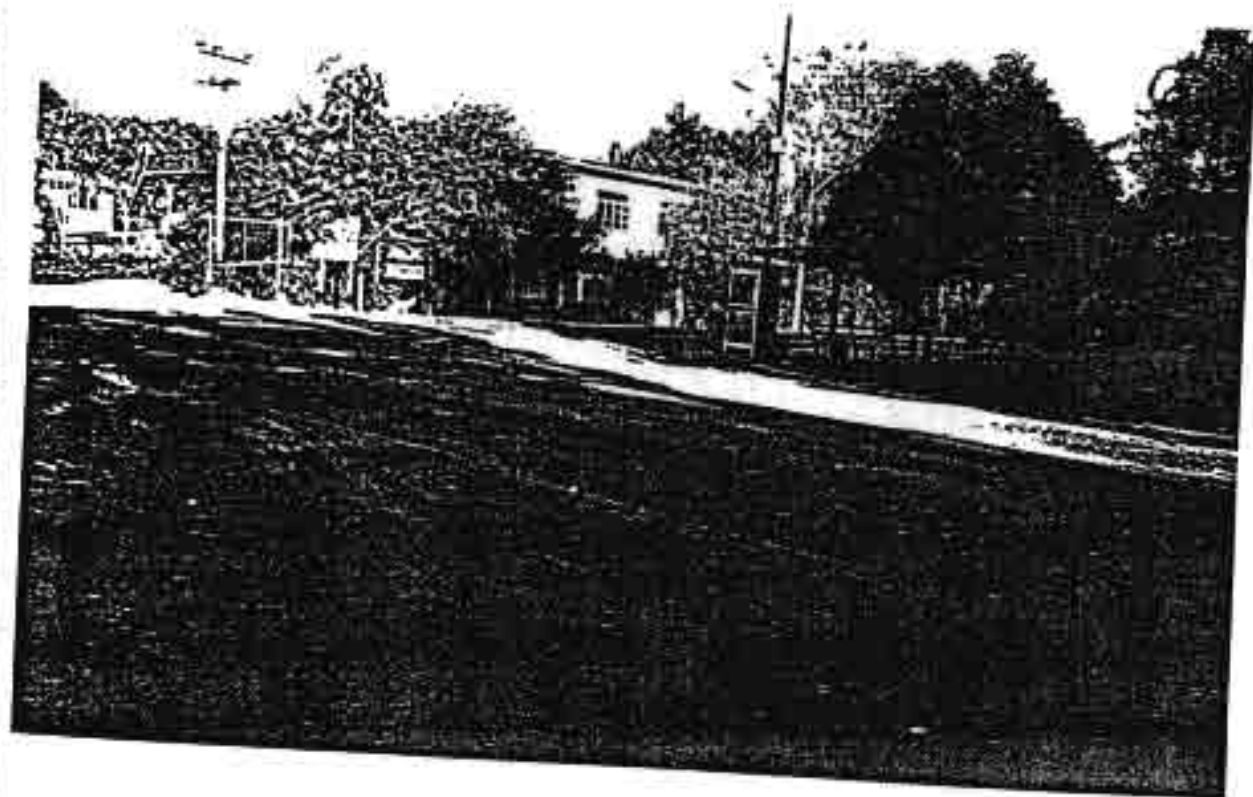
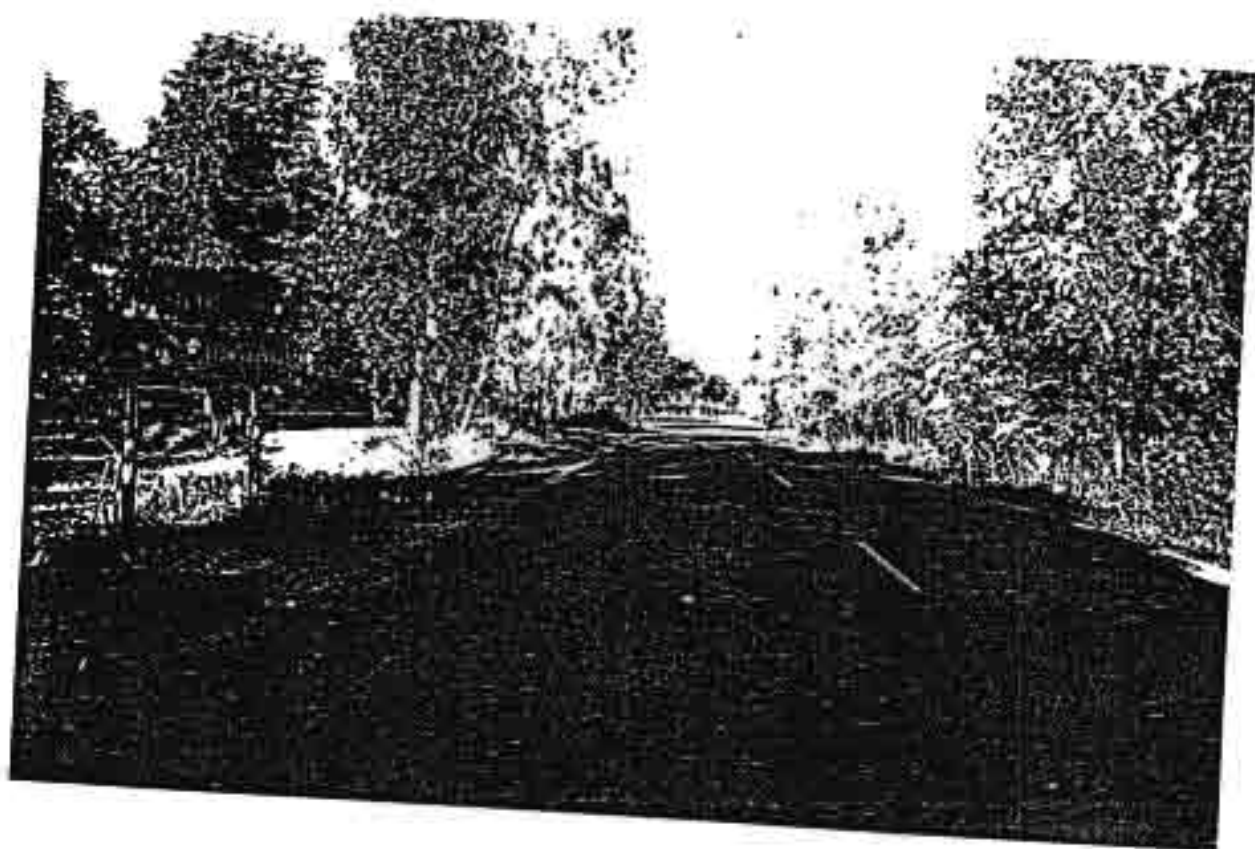
แบบที่ดั่งแนวเทือกเขาน้อย-เขาประดู่

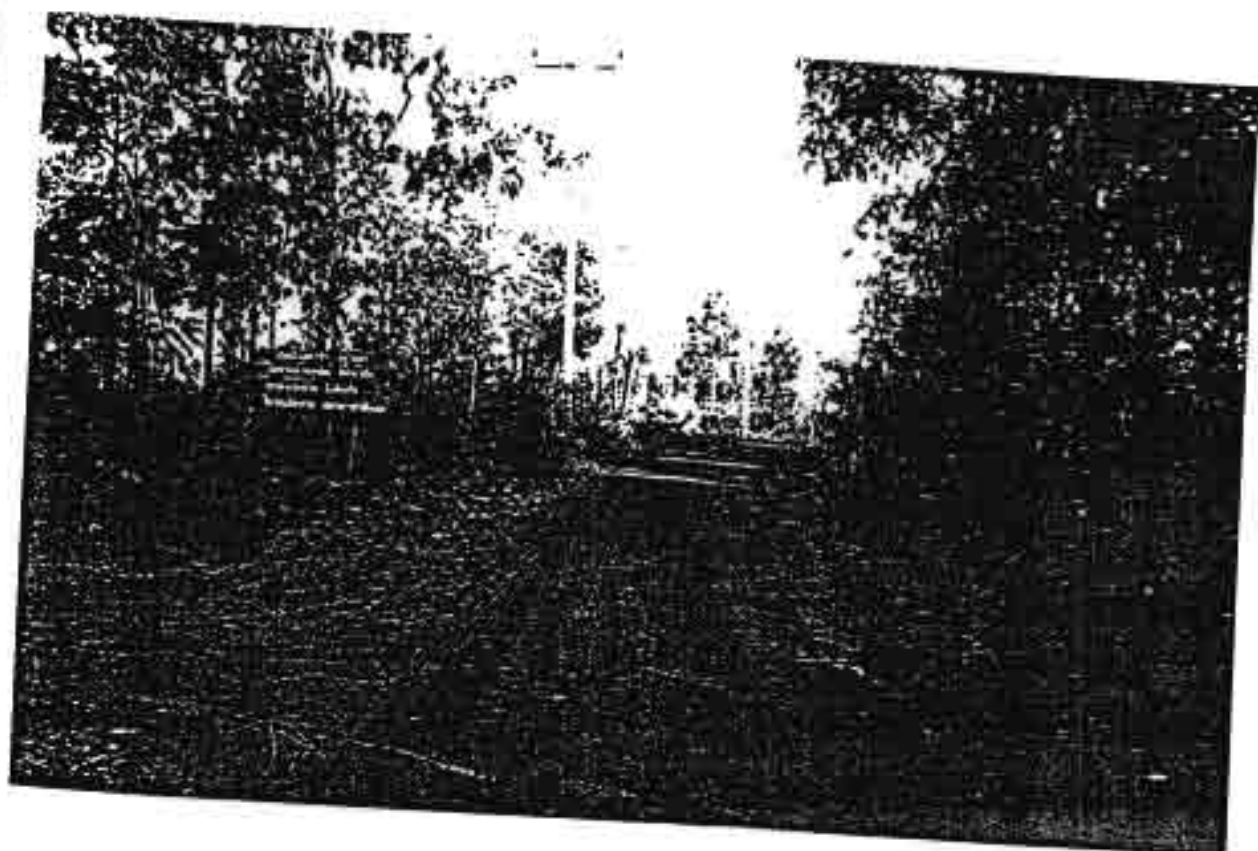
แผนที่ตั้งแนวเทือกเขาน้อย-เขาประดู่

[illegible]

เส้นทางคมนาคม

ระหว่างหมู่บ้านป่าดอยถึงเขตห้ามล่าสัตว์ป่าเขาน้อย-เขาประดู่

ที่ตั้งสำนักงาน

เขตห้ามล่าสัตว์ป่าเขาน้อย-เขาประดู่

สถานที่ท่องเที่ยว

เขรห้ามล่าสัตว์ป่าเขาน้อย-เขาประดู่

พืชพรรณไม้

เขรห้ามล่าสัตว์ป่าเขาน้อย-เขาประดู่

ÀÇÀÀÀ (291x320x256 gif)

